Seniorin digitaidot: Sähköpostin peruskäyttötaidot

Bert Bjarland, syksy 2020

Jos epäselvää, huomautettavaa, kysyttävää?

• Keskeytä tai nosta käsi

- Raise Hand-toiminnolla
- fyysisesti (mutta kameran edessä, että näkyy):

- Klikkaa *Participants*-ikonia näyttösi alalaidassa, keskellä. Oikealle avautuvassa osallistujaikkunassa, klikkaa *Raise Hand*
- Digitaalinen kätesi on nyt pystyssä. Tilaisuuden hostaaja reagoi siihen ja antaa sinulle puheenvuoron. Käden saat alas klikkaamalla *Lower Hand*
- Vaihtoehtoisesti voit kirjoittaa kysymyksesi Chat-ikkunaan, jonka ikoni myös näyttösi alalaidassa.

Sähköposti?

- Tietokoneen tai älypuhelimen avulla toimiva nopea viestikanava, joka
- internetin kautta
- välittää digitaalisia viestejä (SMTP- sekä POP3-, IMAP- tai HTTP-protokollalla)
- lähettäjältä yhdelle tai useammalle vastaanottajalle, joilla
- sähköpostiosoite

Sähköpostiosoite ?

- Sähköpostiosoite on tunnuksesi cyberavaruudessa / internetissä ja on muotoa
  - tunnus@verkkotunnus
  - jossa tunnus on usein muotoa nimi tai etunimi.sukunimi
  - ja verkkotunnus useimmiten ilmoittaa sähköpostin palveluntarjoajasi, esim gmail.com
- Pekka Puupään sähköpostiosoite voisi näin olla esim pekka.puupaa@gmail.com

Verkkotunnus (domain)

• Poimintoja sähköpostisovellukseni Address Bookista: gmail.com, kaapeli.fi, adlibris.com, yahoo.com, turku.fi, seta.fi, helsinki.fi, hanken.fi, iki.fi, pp.inet.fi, amnesty.fi, monikanaiset.fi, abo.fi, kolumbus.fi, vaestoliitto.fi, eduskunta.fi, yle.fi, helka.net, utu.fi, ollus.net, luukku.com, naisjarjestot.fi, stm.fi, hel.fi, netti.fi, redcross.fi, reform.no, welho.com, elisanet.fi, aware.org.sg, aland.net, icloud.com, sfp.fi, klockrike.fi, konstsalongen.com, nordea.fi, om.fi, klarna.fi, posti.com, hbl.fi, easypark.net, hot.ee, viirus.fi, nytid.fi, outlook.com, ficora.fi, aalto.fi, espoo.fi, thl.fi, telia.fi, dentti.fi, arkadiabookshop.fi, entersenior.fi, hattulanpuu.fi, krut.fi, vtt.fi, ...

Sähköpostin käyttö, Windows

- Selaimella
  - Firefox
  - Chrome
  - Edge
- Sähköpostisovelluksella
  - Thunderbird
  - MS Outlook
  - Mailbird
  - ...

←)→ C' û 0	🔒 🔤 http	os://mail.	goog	gle.o	om/mail/u/0/#inbox ••	• 🗵 🔂 🔍 Search		lii\	D 💦	٢	۹		æ i
🖨 Bjarland 🥝 Google 隆 G	iooXlatr 🔟	Kalender	0	Duc	kDuckGo 🚹 Draw.io 🖨 Web	emaster 🔘 K-Lehti Admin 🤌	Jitsi 🔉 (	GoogleMe	et				
😑 附 Gmail		۹	Se	arcl	h mail				*		?	٤	÷
- Compose				C	1				1-30 of 3	10	<	>	
• • •			☆	>	me, Kari 3	[Imap]/Sent Tiistaina sul	lkis klo 10	- OK, pela	taan 1 vs	2 huon	n		5:32 P
Inbox	15				Quora Digest	What is your favorite para	adox, and i	why? - An:	wer: Her	e's son	1		5:10 P
 Starred Snoozed 				>	Urval från Quora	Vilka slags utlandsspiona	age har av	slöjats i S	verige se	naste 2	2		5:10 P
Important					Flipboard	Your FlipDigest: stories fi	from Scient	tific Rese	arch, Ener	gy, Te	o		4:17 P
Chats					Finnkino	bert, tässä kaverietukooo	disi 🌚 - Hy	/ödynnä k	averietus	i marra	s		3:37 P
> Sent					ENTED or	ENTER pup iteophisio: Ka	orique iteo	nicton Go	oglo Kuur	t tiot			0-06 A
Drafts	1			-	LATERTY	ENTER IY.II Jasenkiije. Ro	orjaus jase	inston do	ogie kuva	it -ueu	<i></i>		
All Mail				>	Facebook	📄 Olof Kangas har delat	t Marjorie E	losworths	inlägg - S	Se inlă	g		Nov

<u>File Edit View Go M</u> essage Eve <u>n</u> t	and Tasks _Tools _Help		
Inbox - bert.bjarland@gmail.co			
🖵 Get Messages 🐱 🖋 Write 🛛 📮	Chat 🖪 Address Book 🔊 Tag 🗸 🍸 Quick Filter Search < Ctrl+K>		Q
✔ 😭 bert.bjarland@gmail.com	☆ □ ☆ ■ ○ □ ○ Filter these messages <ctrl+shift+k></ctrl+shift+k>		
⊡ Inbox (15)	> + D Subject 99 Correctiondents	د	Date
Drafts	conspondents		Date
Sent (28)	😭 🔍 VS: Liistaina sulkis klo 10 🛛 🔍 Kari Seppänen	0	17:32
👌 Junk	😭 🛛 Vilka slags utlandsspionage har avslöjats i S 🍳 Urval från Quora	0	17:10
Trash	🏫 🛛 🙁 What is your favorite paradox, and why? 🛛 🔍 Quora Digest	ð	17:10
> 🛅 [Gmail] (+620)	😭 🛛 😽 Your FlipDigest: stories from Scientific Res 🔍 Flipboard	O	16:17
> 😭 kapyla.seura@gmail.com	😭 🙁 🙁 bert, tässä kaverietukoodisi 🎯 🛛 🔍 🔍 Finnkino	ð	15:37
✓ ☐ Local Folders	😭 ENTER ry:n jäsenkirje: Korjaus jäsenistön G 🗕 ENTER ry	ð	09:06
🗊 Trash	😭 📄 Olof Kangas har delat Marjorie Boswo 🗕 🛛 Facebook	O	8.11.20, .
🔁 Outbox	😭 ENTER ry:n jäsenkirje: Seniorin digitaidot -t 🔍 ENTER ry	O	8.11.20,
1 Div, Tom, ETC, (8)	☆ Bert, your top TED talk recommendation is ● TED Recommends	D	7.11.20, .

Sähköpostin käyttö, Android-kännykkä

 Kännykässä on valmistajasta riippuen oma oletussovellus ainakin Gmailille

 Muille sähköposteille löytyy (toivottavasti) Play-kaupasta sovellukset

NKOF	RGEN	
00	⋗ jag, Kari з	17:32
P	Tiistaina sulkis klo 10	
	OK, pelataan 1 vs 2 huo [Imap]/Sent	থ্ন
0	> Quora Digest	17:10
Y,	What is your favorite paradox, and w	
	Answer: Here's something to really bl	থ্ন
	⋗ Urval från Quora	17:10
9	Vilka slags utlandsspionage har avsl	
	Svar: Mest industri-och flyktingspion	শ্ব
P	> Flipboard	16:17
F	Flipboard Your FlipDigest: stories from Scienti	16:17
F	Flipboard Your FlipDigest: stories from Scienti Stories from your Flipboard TECHNO	16:17 ☆
F	 Flipboard Your FlipDigest: stories from Scienti Stories from your Flipboard TECHNO Finnkino 	16:17 ☆ 15:37
F	 Flipboard Your FlipDigest: stories from Scienti Stories from your Flipboard TECHNO Finnkino bert, tässä kaverietukoodisi (2) 	16:17 &
F	 Flipboard Your FlipDigest: stories from Scienti Stories from your Flipboard TECHNO Finnkino bert, tässä kaverietukoodisi Hyödynnä kaverietusi marraskuussa 	16:17 ☆ 15:37 ☆
F	 Flipboard Your FlipDigest: stories from Scienti Stories from your Flipboard TECHNO Finnkino bert, tässä kaverietukoodisi Hyödynnä kaverietusi marraskuussa ENTER ry 	16:17 ☆ 15:37 ☆ 09:06

Sähköpostin hallinta

- Postilaatikkoon on valitettavan helppo hukkua. Mitä enemmän postilaatikossa on viestejä, sitä vaikeampi niitä on hallita. Ratkaisuja:
  - Kansioita; esim. Thunderbirdissa voi luoda kansioita ja siirtää kaikki luetut ja toimenpiteitä vaatineet viestit niihin
  - Hakukoneen käyttö; esim. Gmailissa on tehokas hakukone jos vain muistaa millä hakusanalla pitäisi hakea
  - Kaikki viestit jotka eivät SPAM-filtterin kautta automaattisesti ohjaudu SPAM-kansioon, jotka eivät vaadi toimenpiteitä tai joilla ei ole tunne- tai muuta arvoa, kannattaa säännöllisesti **poistaa**

Ja nyt: Tarkistuslista

- 14 kysymystä sähköpostin
  - käyttöönottamisesta,
  - käyttämisestä,
  - hallinnasta ja
  - turvallisuudesta
- oman taidon arvioimiseksi, sekä
- lisäopiskeluun innoittamiseksi

Osaan luoda sähköpostitilin

- Osaan valita palveluntarjoajan (esim. Gmailille Google)
   <u>https://accounts.google.com/signup/</u>
- Osaan luoda siellä tilin (syöttää nimi, sähköpostiosoite, valitsemani salasana kahteen kertaan sekä kännyyn vastaanotettava todentamiskoodi)

First name	Last name	
Username		@gmail.com
'ou can use letters, nur	mbers & periods	
Jse my current ema	il address instead	

Osaan luoda sähköpostitilin - 2

 Osaan vielä tehdä sähköpostitilini perusasetuksiin mahdollisesti vaadittavia / tarvittavia lisäasetuksia (syntymäpvä / kieli, ..)

Win10 / Thunderbird; Tools > Account Settings: Signature, ... Tools > Options: Font, Language, ..

Android / Gmail-sovellus $\equiv > \bigotimes > Language$

Osaan ottaa sähköpostini käyttöön

- Osaan valita tarkoitukseeni soveltuvan sovelluksen
  - Windows

selain; Firefox, Chrome, Edge, .. sähköpostisovellus; Thunderbird, ..

- Android tehdasasennettu sähköpostisovellus tai Play-kaupasta valittava ja asennettava muu
- Osaan tehdä sähköpostisovellukseen / selaimeen tarvittavia sähköpostiasetuksia
  - Account Settings; signature, ..
  - Tools > Options; font, language

Tunnistan luetut ja lukemattomat viestit

• Ymmärrän, että **lukematon viesti** näkyy postilaatikossani lihavoidulla, luettu viesti normaalilla fontilla

•	Nina Ziessler click-click	
•	Raimo Anttila	
•	Nina Ziessler	
•	Raimo Anttila	
*	Reijo Perkiõmāki	
	ENTER ry	
0	Nina Ziessler	
0	Nikunen, Martti T	
	ENTER ry	

Osaan lukea sähköpostiviestejä

Osaan avata viestin

- kaksoisklikkaamalla (läppäri)
- koskettamalla (kännykkä)

Osaan vastata viestiin

- Jos valitsen 'Vastaa', vastaukseni lähtee vain viestin lähettäjälle
- Jos valitsen 'Vastaa kaikille', vastaukseni lähtee myös kaikille muille, joille viesti minun lisäksi on lähetetty

<u>File Edit View Go M</u> essage <u>T</u> ools <u>H</u> elp							
🖵 Get Messages 🗸 🖋 Write 📮 Chat 🖪 Address Book	🛇 Tag 🗸						≡
From Juulia Andersson <juulia.andersson@entersenior.fi> 🚖</juulia.andersson@entersenior.fi>	5 Reply	" Reply All ~	→ Forward	Archive	ð Junk	🗊 Delete	More 🗸
Subject Re: Enterin hallituksen esitykset syyskokouksen asialistas	sa: kerro ka	nnatatko				<mark>16.1</mark> 0	.20, 13:19
Cc Reijo Perkiömäki <reijo.perkiomaki@gmail.com></reijo.perkiomaki@gmail.com>	alliala <eiia.ka< td=""><td>alliala@gmail.com</td><td>n> 🚖 Salme H</td><td>anski <mark><s< mark="">almeh</s<></mark></td><td>anski© 9 n</td><td>nore</td><td></td></eiia.ka<>	alliala@gmail.com	n> 🚖 Salme H	anski <mark><s< mark="">almeh</s<></mark>	anski © 9 n	nore	
Kiitos kannatuksestanne							^
NIIUIS KAUDADUKSESTADDE							

Osaan lähettää viestin edelleen

• Jos valitsen 'Lähetä eteenpäin', viesti lähtee henkilölle, jonka sähköpostiosoite kirjoitan vastaanottaja-kenttään

			≡
Archive	ð Junk	🕅 Delete	More ~
		<mark>16.1</mark> 0	.20, 13:19
iski <salmeha< td=""><td>ınski@ 9 m</td><td>nore</td><td></td></salmeha<>	ınski@ 9 m	nore	
			^
B	ski <salmeha< td=""><td>ski <salmehanski@ 9="" n<="" td=""><td>ski <salmehanski@ <b="">9 more</salmehanski@></td></salmehanski@></td></salmeha<>	ski <salmehanski@ 9="" n<="" td=""><td>ski <salmehanski@ <b="">9 more</salmehanski@></td></salmehanski@>	ski <salmehanski@ <b="">9 more</salmehanski@>

Osaan lähettää viestin

Windows, sähköpostisovellus (Thunderbird)

Subject Test

Paragraph 🐱 Variable Width

~ 10

A A

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Suspendisse molestie est dui, vitae pulvinar tortor facilisis guis. Nullam posuere eros eget pretium imperdiet. Mauris ultrices pulvinar lectus, guis conseguat justo.

ntersenior.fi

Osaan lähettää viestin - 2

Windows, selain (Firefox)

New Message	_ ~ ×
Recipients	
Subject	

Osaan lähettää viestin - 3

Android, sähköpostisovellus (Gmail)

ntersenior.fi

INKORGEN

Osaan lähettää viestin 'pimeästi'

- Jos haluan ettei kukaan vastaanottaja näe, keille muille viesti on myös lähetetty,
  - lähetän viestin itselleni ja
  - laitan kaikki muut vastaanottajat **Piilokopio**-kenttään (Bcc)

tämä viesti lähtee Olelle, Danielille, Peterille, Marielle ja Khalidille mutta kukaan heistä ei näe muita vastaanottajia

Ymmärrän otsikoinnin merkityksen

- Ymmärrän, että otsikon pitää lyhyesti ja nasevasti kuvata viestin sisältöä. Vastaanottajahan näkee vain otsikon, ellei avaa viestiä.
- Kun vastaan viestiin, tarkistan, että otsikko vastaa vastaukseni sisältöä; jos vastaukseni koskee esim. vain osaa vastaanotetusta viestistä, muotoilen otsikkoa vastaavasti.
- Kun haluaa lähettää viestin tietylle ryhmälle, poimitaan usein vanha ryhmälle mennyt viesti, klikataan Vastaa kaikille ja kirjoitetaan uusi viesti. Ellei muista muuttaa otsikkoa asianmukaiseksi ja mieluummin pyyhkiä vanha sisältö pois, tällainen viesti voi olla vastaanottajille harhaanjohtava ja turhauttava.

Osaan avata viestin liitetiedoston

Avaan liitetiedoston kaksoisklikkaamalla (läppäri) tai koskettamalla (kännykkä) Enterin toimintasuunnitelma 2021 hallitukselle ... 🔹 Juulia Andersson A D relation constant their constant black where a Decision of

	A Control of the state of	Opening Digivinkki_ Aiempien jäsenkirjeiden löytäminen (5) (1).pdf X	
	Entern opastajat: syyskuun lopun tilaisuuksia o EN LER ry Reply 4% Reply 4% Reply All → Forward Archive From Paivi Savolainen <pre> From Paivi Savolainen <</pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre></pre>	You have chosen to open: Digivinkki_Aiempien jäsenkirjeiden löytäminen (5) (1).pdf which is: Portable Document Format (149 KB) from: mailbox://	
	Hei opastaja!	What should Thunderbird do with this file?	
	Huomacithan ottä lähetimme äckon teille uuden onastajakirisen sa	Open with Adobe Acrobat Reader DC	
		○ <u>S</u> ave File	
	1 attachment: Digivinkki_Aiempien jasenkirgitiden löytäminen (5) (1).pdf 101 K8 Open the attached file ^{hread:} 13	Do this <u>a</u> utomatically for files like this from now on.	
		OK Cancel	
Enterin toimintasuunniteima 2021 nailitukselle Juulia Ander: Ander: Additiviset opastajat] Uusin opastajakirje on juu Päivi Savolaii		$\sim$	
🟫 Enterin opastajat: Syyskuun lopun tilaisuuksia o 🍨 ENTER ry			
Seply Seply All Seplement September 2018			
From Päivi Savolainen <paivi.savolainen@entersenior.fi> 🚖</paivi.savolainen@entersenior.fi>			Digivinkki: Aiempien jäsenkirjeiden löytäminen
ubject [Aktiiviset opastajat] Uusin opastajakirje on juuri lähetetty To entersenior-aktiivisetopastajat@yhdistysavain.fi 🏠			Ovatko Enterin jäsenkirjeet joskus hukassa? Tässä voi olla arvokas vinkki Kun löydät sähköposteistasi minkä tahansa värikkään uutiskirjepohjalla
Hei opastaja!			 Ianetetyn viestin Enteriitä, avaa se. Klikkaa sähköpostin ylälaidassa "View this email in your browser"
luomasithan, että lähetimme äsken teille uuden opastajakirjee			Belleve added and added and added and added and added adde
1 attachment: Digivinkki_ Aiempien jäsenkirjeiden löytäminen (5) (1).pdf 1			Entern source and a state at the state at th

enter

interin seuraavat etätilaisuude

Hei opastaja!

Osaan liittää tiedoston viestiin

 Läppärillä klikkaan uudessa viestissä klemmarikuvaketta ja valitsen liitettävän tiedoston, tai

raahaan liitettävän tiedoston kursorilla uuden viestin päälle ja tiputan sen sinne

- Kännykän sähköpostisovelluksessa kosketan ylälaidassa olevaa klemmari-ikonia ja valitsen liitettävän tiedoston
- Tiedän, että myös kuvat ja videot ovat tiedostoja, joita voin lähettää liitteenä

Osaan tyhjentää roskakorin ja -hakemistoja

- Läppärillä klikkaan auki työpöydällä olevan Roskakori-hakemiston sekä sähköpostisovelluksen hakemistorakenteesta Roskakori- ja Roskaposti-hakemistot, tarkistan ettei niihin ole vahingossa joutunut oikeita viestejä ja sen jälkeen valitsen hakemisto kerrallaan hakemiston koko sisällön ja painan Poista pysyvästi
- Vaihtoehtoisesti valitsen sähköpostin asetuksissa (Junk Settings) automaattisen tyhjentämisen, jolloin esim. 30 päivää vanhemmat viestit hävitetään roskakorista automaattisesti
- Ymmärrän, että kaikki poistetut viestit joutuvat Roskakori-hakemistoon ja että jos vahingossa hävitän viestin, voin vielä löytää sen sieltä, niin kauan kun sitä ei ole tyhjennetty
- Kännykän sähköpostisovelluksessa löytää em. hakemistot ylärivin valikosta

Ymmärrän tietoturvallisuuden perusasiat

- En avaa tuntemattomilta tai epäilyttäviltä lähettäjiltä tulleita
  - viestejä tai roskapostia
  - enkä varsinkaan avaa niissä olevia linkkejä tai liitteitä

0	Subject	96	Correspondents	•	Date
0	Bertbjarland ,Käy kauppaa bitcoineilla ja ansa	•	BitcoinGemini	0	22:41
	Varastollamme on (1) pakettia odottamassa	•	Jakelukeskus	ð	21:57
	Miksi et ole käyttänyt ilmaiskierroksiasi vielä?	•	Nordicspin	ð	21:12
	🗧 Pyöräytä pyörää ja voit huikeita palkintoja –	•	Bonukset NordicSpin	ð	19:11
	🗧 Palauta hyvä näkökyky 1 yksinkertaisen men	•	"Paremman Näön Instituutt	ð.	15:32
	bert.bjarland: OLET VOITTAJA!	•	LiDL-Lahja	ð	15:14
	🗧 Palauta seksuaalitaidosi 4 sekunnissa tällä klii	•	Kliininen parannus - Online	ð	14:53
	Tarvitaan vain 28 päivää, jotta veri virtaisi jäl	•	Terveiden Verisuonten ja V	ð	11:58
				100	

Kiitos!

www.entersenior.fi

info@entersenior.fi

